

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ

IŠVADA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS KARIŲ MATERIALINĖS ATSAKOMYBĖS
ĮSTATYMO NR. VIII-1857 2, 4, 5, 10, 19, 21, 23, 25, 26 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO

(toliau – įstatymo projektas)

(TAP-22-1109) (22-6446(2))

Nr. NV-1795

Vilnius

Įvertinę įstatymo projekto atitiktį Konstitucijai, įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams teikiame šias pastabas bei pasiūlymus:

1. Keičiamame Lietuvos Respublikos karių materialinės atsakomybės įstatymo (toliau – įstatymas) 4 straipsnyje vartojamos skirtingos formuluotės „einant tarnybines pareigas“ bei „tarnybos metu“. Siūlome įvertinti, ar šios nuostatos neturėtų būti suvienodintos tarpusavyje.

2. Kyla neaiškumų dėl įstatymo keičiamos 5 straipsnio 2 dalies taikymo – ar atlygintinos žalos dydis gali būti mažinamas tuomet kai pajamos iki dviejų LRV patvirtintų bazinių socialinių išmokų sumos sumažėtų visoms kario gaunamoms išmokoms kartu sudėjus, ar šis ribojimas taikytinas kiekvienai atskirai mokamai išmokai. Manytina, kad šį neaiškumą galimai lemia įtvirtinta nuostata „šeimos pajamos“, kuri suponuoja šioje dalyje minimų išmokų visumą. Siūlytina tikslinti.

3. Dėl įstatymo keičiamo 19 straipsnio, kuris pildomas nauju 3 punktu. Įstatymo 19 straipsnis reglamentuoja atvejus, kuomet tarnybinis patikrinimas nėra skiriamas. Manome, tam, kad daryti išlygą, dėl tarnybinio patikrinimo neskyrimo kai yra rašytinis žalą padariusio kario paaiškinimas, visų pirma turi būti materialinė įstatymo norma įtvirtinanti tokį reguliavimą, bei nuostatos, detalizuojančios šios normos realizavimą - pvz., per kiek laiko turi būti gautas toks kario paaiškinimas; kam jis turi būti pateiktas; kas įvertintų padarytos žalos dydį (ypač aktualu, jeigu žalos dydis „balansuoja ant ribos“; tolimesni veiksmai, jeigu tokį paaiškinimą karys atsisako rašyti ir pan., ir tik esant tokiai materialinei normai galima įtvirtinti išlygą dėl tarnybinio patikrinimo neskyrimo. Be to, manome, kad turi būti ne tik kario paaiškinimas, bet ir jo pripažinimas (sutikimas), kad būtent jis padarė žalą ir sutinka atlyginti. Nesant šios sąlygos, nėra teisinio pagrindo teigti, kad karys, kuris parašė paaiškinimą apie žalos padarymo aplinkybes, yra būtent žalą padaręs asmuo.

4. Įtvirtinus žalos atlyginimą esant žalą padariusio kario paaiškinimui ir įvertinus šios išvados 3 pastaboje išdėstytus pastebėjimus, tampa neaiškus santykis su galiojančio įstatymo 20 straipsnio nuostatomis, kad karys, padaręs žalą, ją atlyginti gali savo noru.

5. Atsižvelgiant į aiškinamajame rašte išdėstytus argumentus dėl kokių priežasčių yra siekiama tobulinti materialinės žalos atlyginimo mechanizmą, siūlome apsvarstyti į įstatymo taikymo nuostatas įtraukti nuostatą, kad jeigu žala padaryta iki šio įstatymo įsigaliojimo, tačiau tarnybinis patikrinimas nėra baigtas, esant kario paaiškinimui ir sutikimui, tarnybinis patikrinimas gali būti nutraukiamas ir žala atlyginama jau pagal naują įstatymo nuostatą esant rašytiniam žalą padariusio kario paaiškinimui.

Teisės grupės vyresnioji patarėja

Indrė Marija Baranauskienė